

Socialdepartementet

Remissvar över betänkandet SOU 2023:23 Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida (dnr S2023/01906)

Sammanfattning

Kammarrätten har ingen erinran mot utredningens förslag om höjt tak vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst i graviditetspenningen, förlängning av förmånsperioden för graviditetspenningen, införandet av en icke-behovsprövad graviditetspenning, rätt till ledighet med ersättning för studenter vid risker i studiemiljön samt att flerbarnstillägget för andra barnet inom barnbidraget tas bort.

Kammarrätten avstyrker förslaget om ändring i 16 § i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Kammarrättens synpunkter på författningsförslagen

Kammarrätten har utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på författningsförslagen i betänkandet.

Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

10 kap. 2 § första stycket 1

Enligt kammarrättens mening saknas en djupare analys kring varför tillägget "eller besvär som orsakas eller förvärras av graviditeten" behövs. Det kan ifrågasättas om förarbetsuttalandet från prop. 1978/79:168 ska ges den tyngd som utredningen gör gällande, särskilt mot bakgrund av att bestämmelsens nuvarande utformning inte gör skillnad på olika graviditetsrelaterade besvär. Enligt kammarrätten finns det därför skäl att ytterligare överväga utredningens förslag i denna del innan den genomförs.

10 kap. 2 § andra stycket

Kammarrätten noterar att det i utredningen anges att det kan uppfattas som apart med ett tillägg i lagstiftningen som nämner en specifik kroppsdel. Kammarrätten ifrågasätter om det över huvud taget behövs ett sådant förtydligande. Vidare ser kammarrätten tillämpningsproblem när det gäller rekvisitet "den gravida kvinnans mage".

27 kap. 2 §

Det följer redan av nuvarande rättspraxis att tillräckligt allvarliga sjukdomsliknande symtom, som leder till allvarliga funktionsnedsättningar och aktivitetsbegränsningar, kan ligga till grund för sjukpenning. Det är med andra ord arten och graden av besvären som är avgörande vid bedömningen av rätten till sjukpenning och inte orsaken till besvären. Dåvarande Regeringsrätten har i RÅ 2009 ref. 102 gett exempel på hur bedömningen ska göras i relation till gravida personer. Resonemangen i utredningen övertygar inte kammarrätten om att det finns behov av att införa ett nytt stycke i bestämmelsen enligt vad utredningen föreslår.

I 2 kap. 13 § regeringsformen anges som huvudregel att lag eller annan föreskrift inte får innebära att någon missgynnas på grund av sitt kön fränsett vissa särskilt angivna situationer. I diskrimineringslagen (2008:567) som omfattar diskrimineringsförbud avseende bl.a. kön föreskrivs i 2 kap. 14 § 1 att diskriminering är förbjuden i fråga om socialförsäkringen och

anslutna system. Kammarrätten ifrågasätter därför om det därutöver behövs ett förtydligande i enlighet med utredningens förslag.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om
arbetslöshetsförsäkring

16 §

Frågan om hur tid med graviditetspenning eller icke-behovsprövad graviditetspenning ska beaktas i samband med arbetslöshet bör enligt kammarrättens bedömning hanteras inom ramen för arbetet med införande av en ny lag om arbetslöshetsförsäkring, SOU 2020:37. Kammarrätten avstyrker på den grunden att utredningens förslag genomförs i denna del.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättsråden Katarina Dunnington och Henrik Brüsin. Föredragande har varit kammarrättsfiskalen Linn Svensson.

Katarina Dunnington

Henrik Brüsin

/Linn Svensson